

Hørings svar til Forslag til ny byggteknisk forskrift (TEK17)

§ 1-3. Definisjoner.

§ 1-3 (l)

«Rom for varig opphold: rom hvor samme person er forutsatt å oppholde seg i mer enn én time om gangen eller til sammen i mer enn to timer i løpet av et døgn. Rom for varig opphold i boenhet er stue og tilsvarende rom, kjøkken og soverom.»

Denne definisjonen bør samordnes med Arbeidsplassforskriften.

§ 1-3 (m)

«trinnfri: flate med terskel eller nivåforskjell på maksimum 25 mm. Terskel eller nivåforskjell mellom 20 mm og 25 mm anses som trinnfri dersom den har en skråskåren kant som ikke er brattere enn 45 grader.»

Punktet omhandler 2 temaer – trinnfri og terskel. Her bør det defineres terskel og maksimalmål. Trinnfri bør bare bety ingen nivåforskjeller.

§ 2-1. Dokumentasjon for oppfyllelse av krav. Generelt.

§ 2-1 (4)

Det er et viktig punkt som formaliserer norsk Standarders posisjon i forhold til forskriften.

Tekst bør fremstå slik den er.

§ 2-2. Dokumentasjon for oppfyllelse av funksjonskrav. Underlag for detaljprosjektering.

§ 2-2 og § 13-6 (1)

Standardens kriterier for lydforhold vil ikke kunne oppfylle alle mulige spesielle bygningsløsninger eller typer situasjoner. I slike tilfeller er det nødvendig med en alternativ analyse av lydforholdene.

Vi forstår det slik at kravet til «dokumentasjon for oppfyllelse av funksjonskrav» og «analyse som viser at ytelsene oppfyller funksjonskrav i forskriften» gjelder også for § 13-6. Dersom det ikke er tilfelle, er det behov for å ta dette med i teksten i § 13-6.

§ 7-2. Sikkerhet mot flom og stormflo.

§ 7-2

«Byggverk skal plasseres eller sikres slik at det ikke oppstår skade ved erosjon.»

Mangler en tydelighet om hvor vannet skal ledes. I «tettbygde strøk» bør vannet innlemmes i en LOD-strategi. Se også § 13-2.

§ 7-2 (3)

«...skade ved erosjon.» er et vidt begrep.

Vurder en mer konkret eller tydelig formulering. Ta inn eventuelt bestemmelser om overvanns-håndtering.

§ 7-3. Sikkerhet mot skred.

§ 7-3 (2)

2. setning bør ekskludere kvikkleireskred da setningen etter tabellen omhandler dette. Dette gjør teksten mer entydig.

«... eller sikres mot skred i masser uten kvikkleire, herunder sekundærvirkningen av....»

§ 7-3 (2)

Siste setning, hva ligger i ordene «...et tilsvarende sikkerhetsnivå.»? Menes «en tilsvarende sikkerhetsklassifisering» eller er det tenkt på et bestemt nivå i tabellen over?

Dette må skrives klarere.

§ 7-3 (2)

Vurdere om veilederen bør referer til NS 8141-3 for grenseverdier for sprengning nær kvikkleireområder. Standarden angir grenseverdi for å unngå kvikkleireskred på grunn av vibrasjoner fra bygg- og anleggsarbeider, spesielt fra sprengning. Standard Norge foreslår å legge den inn under «Henvisninger».

Gi referanse til NS 8141-3, *Vibrasjoner og støt - Veiledende grenseverdier for bygge- og anleggsvirksomhet, bergverk og trafikk - Del 3: Virkning av vibrasjoner fra sprengning på utløsning av skred i kvikkleire*

§ 8-3. Uteoppholdsareal.

§ 8-3

I merknader til endringene angis det følgende: «Forslaget om å oppheve dagens fjerde ledd om tilstrekkelig uteoppholdsareal innebærer at behovet for uteoppholdsareal må vurderes og reguleres i plan.»

Vi antar at det menes reguleringsplan? Hvordan defineres «uteoppholdsarealet» dersom forutsetningen i plan ikke er oppfylt?

Det er behov for en presisering av hva som menes med «uteoppholdsareal».

Det diskuteres i dag hva som er et uteoppholdsareal og hvor lydkravene gjelder. Ved fortetting spesielt i byområder er det ikke alltid klart definerte uteoppholdsarealer. Det bygges eksempelvis hus med takterrasser, bolignære felles parkområder eller andre arealer.

Se også kommentar til § 13-6.

§ 8-6. Gangatkomst til byggverk med krav om universell utforming.

§ 8-6, b)

Siste setning er formulert på en måte som kan medvirke til at utførende fortrinnsvis velger 1:10. En slik konsekvens er neppe i tråd med politiske intensjoner.

Dersom denne formuleringen skal opprettholdes bør det presiseres konkret når bestemmelsen faktisk gjelder.

§ 8-7. Gangatkomst til uteoppholdsareal med krav om universell utforming.

§ 8-7, b)

Siste setning er formulert på en måte som kan medvirke til at utførende fortrinnsvis velger 1:10. En slik konsekvens er neppe i tråd med politiske intensjoner.

Dersom denne formuleringen skal opprettholdes bør det presiseres konkret når bestemmelsen faktisk gjelder.

§ 8-8. Parkeringsplass og annet oppstillingsareal.

§ 8-8

Her kunne det med fordel vært henvist til NS 11001 for konkrete ytelser til dimensjoneringen.

For konkrete dimensjoneringskrav, se NS 11001 del 1 *Universell utforming av byggverk - Del 1: Arbeids- og publikumsbygninger*

§ 11-9. Egenskaper til materialer og produkter ved brann.

§ 11-9 (3)

Krav om tilfredstillelse av klasse D-s2, d0 (ln 2). Klassebetegnelsene må knyttes opp til standardene hvor klassene er definert

Det bør vises til NS-EN 13501-1 *Brannklassifisering av byggevarer og bygningsdeler - Del 1: Klassifisering ved bruk av resultater fra prøving av materialers egenskaper ved brannpåvirkning* og NS 3919 *Brannteknisk klassifisering av materialer, bygningsdeler, kledninger og overflater* i § 11-9 (3), på tilsvarende måte som i §13-6 (1)

§ 12-3. Krav om heis i byggverk.

§ 12-3

Under dette punktet bør det vises til NS-EN 81-70:2017, Tabell 3.

Se NS-EN 81-70:2017 *Sikkerhetsregler for konstruksjon og installasjon av heiser - Spesielle løsninger for personheiser og vare- og personheiser - Del 70: Tilgjengelighet til heis for personer inklusive personer med funksjonsnedsettelse*, tabell 3.

§ 12-7. Krav til utforming av rom og annet oppholdsareal.

§ 12-7

Snurektangel

Uklart hvordan rektanget skal brukes i prosjektering under planlegging av f.eks. døråpninger i en smal korridor.

§ 12-13. Dør, port mv.

§ 12-13 (3), a)

Dør til og i atkomstvei og rømningsvei som er beregnet for manuell åpning skal kunne åpnes med åpningskraft på maksimum 30 N.

Det bør vises til NS-EN 12217 *Dører - Betjeningskraft - Krav og klassifisering*

§ 12-14. Trapp.

§ 12-14 (1), b)

Motsetningsfylt krav i forhold til kravet i §12.15 (2) og (3). Gir lite rasjonelle løsninger.

Se også Arbeidsplassforskriften.

Bør beholde største høyde for håndløper på 900 mm.

§ 12-14, (3), c)

«luminanskontrast minimum 0,8 i forhold til bakgrunn.»

Kravet kan være vanskelig å ivareta i praksis på grunn av varierende dagslysinntak eller belysning.

Kravet bør justeres til prosjektert krav.

§ 13-3. Ventilasjon i byggverk for publikum og arbeidsbygning.

§ 13-3(2)

Savner samkjøring med krav brukt av Arbeidstilsynet

Bør koordinere med Arbeidstilsynet om at kravene som inkluderes i begge kravverk bør være like.

§ 13-6. Lyd og vibrasjoner.

§ 13-6 (1)

Det overordnede kravet til lyd- og vibrasjonsforhold er vesentlig for å definere det generelle nivået av lydkravene. Den gir også bedre underlag til å gjøre alternativ analyse, der det er aktuelt (se også kommentar til § 2-2).

Forslaget til tilføyelse er tatt fra TEK10.

Tilføy følgende generelle funksjonskrav som 2. setning i ledd (1): «Det skal sikres mulighet for arbeid, hvile, rekreasjon, søvn, konsentrasjon, kommunikasjon, god taleforståelse, oppfattelse av faresignaler og mulighet for orientering.»

§ 13-6 (1) og (2)

Formuleringen har betydning for lydforhold og hvordan krav til lydforhold og vibrasjoner stilles i planleggingsfasen. Dette foreslås derfor tatt inn igjen.

Formuleringen i TEK10 § 13-9, 2. ledd, sier at «byggverk skal, med hensyn på støy fra utendørs kilder, plasseres, prosjekteres, og utføres slik at det sikres tilfredsstillende lydforhold i byggverk og på uteoppholdsareal avsatt for lek og rekreasjon».

Tilføy dette generelle funksjonskravet igjen.

§ 13-6 (1)

Se også vedlagt kommentar til «utenfor vinduer».

Vi støtter forslaget om å referere til NS 8175 *Lydforhold i bygninger - Lydklasser for ulike bygningstyper* slik som vist i forslaget, for krav til «i byggverk og på uteoppholdsareal».

§ 13-6 (1)

Det vil ikke i praksis være mulig for andre typer støykilder (enn tekniske installasjoner) å oppfylle lydkrav «utenfor vinduer» i tettbygde strøk og ved fortetting, spesielt i byområder.

På slike steder er det behov for å ha en stille side der grenseverdier kan oppfylles, jf. T-1442. Det bør derfor planlegges å bygge slik at man får et oppholdsareal på en «stille side» eller et annet oppholdsareal der støykravene kan oppfylles.

Formuleringen «utenfor vinduer» planlegges fjernet (unntatt for tekniske installasjoner) ved pågående revisjon av NS 8175. Dagens praksis bør også uttrykkes i TEK17, eller i veiledningen, slik at det ikke kan misforstås.

Forskrift/Veiledning:

I tidligere byggeforskrifter har det vært inkludert krav til støy fra tekniske installasjoner «utenfor vinduer» og «på uteoppholdsareal». Formuleringen er fortsatt med i dagens NS 8175. Det bør revurderes.

§ 13-6 (1) og § 8-3

Det diskuteres i dag hva som er et uteoppholdsareal og hvor gjelder lydkravene. Ved fortetting spesielt i byområder er det ikke alltid klart definerte uteoppholdsarealer. Det bygges eksempelvis hus med takterrasser, bolignære felles parkområder eller andre arealer.

I merknader til endringene angis det også følgende: «Forslaget om å oppheve dagens fjerde ledd om tilstrekkelig uteoppholdsareal innebærer at behovet for uteoppholdsareal må vurderes og reguleres i plan.»

Vi antar at det menes reguleringsplan? Hvordan defineres «uteoppholdsarealet» dersom forutsetningen i plan ikke er oppfylt?

Forskrift:

Teksten i § 13-6 viser til «i byggverk og på uteoppholdsareal avsatt for rekreasjon og lek». Det er kanskje behov for mer presisering av hva som menes med «uteoppholdsareal».

§13-6 (2)

Dokumentasjonen i undersøkelsen som er gjennomført i boliger og studentboliger, tilsier at kravet til lydisolasjon av studentboliger bør være som for andre boliger, se referanse [15] *Lydforhold i boliger*, i vedlegg 1 utredninger TEK17. Dårligere luftlydisolering for studentboliger vil være for svakt, spesielt i tilfeller med mye trafikk i korridor.

Dersom det likevel gjøres unntak, bør det heller åpnes for en reduksjon av lydkravet der det er snakk om en dør inn mot et felles oppholdsrom som deles av noen hybler. Dette er mer i tråd med hva det åpnes for i veiledningen i

dag.

Tillemping av lydkravene til studentboliger ned til 45 dB bør utelates. Plagegraden i studentboliger skiller seg ikke fra denne i andre typer boliger.

§ 13-6, ledd (3)

NS 8176 er en viktig standard som brukes for valg av plassering for byggverk og planlegging av vibrasjonsforhold for å unngå å utsette beboere for høye vibrasjoner.

Klasseinndelingen i NS 8176 er samkjørt med tilsvarende klasser i NS 8175 der klasse C tilsvarer hverandre med hensyn til plagegrad. NS 8176 er per tiden til revisjon, og det er ønskelig at bruken av klasse C i revidert NS 8176 blir vurdert på samme måten som i NS 8175.

Veiledning:

Henvising til NS 8176, *Vibrasjoner og støt - Måling i bygninger av vibrasjoner fra landbasert samferdsel og veiledning for bedømmelse av virkning på mennesker*, bør beholdes i veiledningen til TEK.

§ 13-11. Overflatevann.

§ 13-11

«Terreng rundt byggverk skal ha tilstrekkelig fall fra byggverket dersom ikke andre tiltak er utført for å lede bort overvann, inkludert takvann.»

I «tettbygde strøk» bør vannet innlemmes i en LOD-strategi.

(Det kan eventuelt vises til NS 3840 *Grønne tak - Planlegging, prosjektering, utførelse, skjøtsel og drift - Ekstensive tak* i veiledning.)

§ 13-15. Våtrom og rom med vanninstallasjoner.

§ 13-15(3), b)

Rom skal utformes slik at eventuell lekkasje synliggjøres.

Hva betyr «synliggjøring» i praksis?

§ 15

Savner krav til ventilasjonsanlegg.

De eldre utgavene av TEK (1997 og eldre) hadde en del krav til ventilasjonsanlegg.

Krav til ventilasjonsanlegg bør inkluderes i TEK 17.

Dersom DiBK ikke ønsker å formulere egne krav, bør det vises til norske standarder.
